

Aan:
Mevrouw J. Batteau (PvdD)

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 51 betreffende Uitvoering afschotvergunning na vrijgeven beelden wolf GW3237m met welpen
Datum	12-08-2025
Documentnummer	UTSP-1451650717-13054
Contactpersoon	Madeleine Gerretsen
Telefoonnummer	+31652769586
E-mailadres	madeleine.gerretsen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	NBM
Bijlagen	Geen

Geachte ,

Toelichting (vragensteller):

Vrijdagochtend 25 juli 2025 is een wolf, vermoedelijk GW3237m, samen met welpen in Den Treek-Henschoten gezien door verschillende omstanders. Deze hebben ter plekke beeldopnames van de roedel gemaakt. Deze foto's en filmopnames zijn diezelfde dag door wolvenexpert (naam geanonimiseerd) beoordeeld, Hij heeft de vaderwolf geïdentificeerd als wolf GW3237m. Het beeldmateriaal is op zaterdagochtend 26 juli vrijgegeven en openbaar gemaakt op verschillende online platforms: Beelden wolf Bram met welpen.

Vraag:

1. a. Heeft de gedeputeerde kennisgenomen van dit beeldmateriaal?

Antwoord:

Ja, hier hebben wij kennis van genomen.

Vraag:

b. Zijn experts ingeschakeld om de beelden te beoordelen en verder onderzoek te doen naar de zorgrol van GW3237m in de roedel? Zo ja, leiden deze analyses tot een mogelijke heroverweging van de (uitvoering van de) afschotvergunning? Kan deze worden toegelicht?

Antwoord:

De zorgrol van GW3237m in de roedel is één van aspecten die is betrokken bij de onderbouwing van de vergunningsaanvraag voor afschot. Wij hebben deze onderbouwende rapportage op 18 juli met u gedeeld ([EcoNatura-rapportage](#)). Zie hoofdstuk 10 van dit rapport. De rol van GW3237m en eventuele gevolgen voor de roedel in die gevallen dat de probleemwolf uit de populatie is genomen, was ook onderdeel van de voorlopige voorziening, zie rechtsoverweging 21 en 22 van de uitspraak van 23 juli

2025, ECLI:NL:RBMNE:2025:4030 ([Uitspraak](#)). De voorzieningenrechter oordeelde dat het uit de populatie nemen van de probleemwolf GW3237m geen gevolgen heeft voor de roedel en de specifieke zorg voor de welpen.

Er is voor de provincie geen enkele reden, ook nieuw beeldmateriaal niet, om de afschotvergunning te heroverwegen. Het kan nog wel zijn dat er bezwaar gemaakt wordt tegen de vergunning.

Vraag:

2. Op de filmbeelden is te zien hoe wolf Bram met zijn welpen onderweg is en hen zorgzaam begeleidt: er lijkt sprake te zijn van hechting en een afhankelijkheidsrelatie tussen vaderwolf en welpen.
 - a. Is de gedeputeerde op de hoogte van de Europese en nationale regels als het gaat om het afschieten van een wolf die een essentiële rol vervult in een roedel met jonge welpen?

Antwoord:

Europese en nationale regels zien toe op de bescherming van de wolf.

Vraag:

- b. Wat voor impact heeft mogelijke afschot op de roedel, de andere solitaire wolven in de Provincie Utrecht en de staat van instandhouding van wolven in zijn algemeenheid?

Antwoord:

Ook voor deze vraag verwijzen wij u naar het met u gedeelde rapport, de link is opgenomen in het antwoord op vraag 1b. Zie onder meer de hoofdstukken 5,10 en 11.

Hier zijn de bevindingen heel in het kort weergegeven. De reële overlevingskans is afhankelijk van het vermogen van tenminste de wolvin om zelfstandig in de basisbehoeften van zichzelf en haar jongen te voorzien en van de mate van ondersteuning door eventuele resterende roedelleden die nog niet zijn weggetrokken. Naarmate de tijd vordert neemt de overlevingskans van de welpen toe.

De gunstige staat van instandhouding van de Euraziatische grijze wolf is in Nederland op nationaal niveau formeel nog niet vastgesteld. De populatie bevindt zich nog in de kolonisatiefase. De duurzaamheid en stabiliteit van de jonge populatie is nog onzeker. Zie verder voor de staat van instandhouding ook blz. 57 van het rapport onder: 'Wetenschappelijke onderbouwing van individuele verwijdering binnen de context van instandhouding'.

Ook verwijzen wij naar de uitspraak van de voorzieningenrechter van 23 juli 2025, zie toelichting onder 1b.

Vraag:

- c. Hoe groot is de kans dat de welpen het zonder vader overleven, gezien de leeftijd en de zichtbare afhankelijkheid?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 2b.

Vraag:

- d. Hoe verhoudt de uitspraak van de heer [REDACTED], dat hij het bijvoeren van welpen overweegt, zich tot zijn eigen erkenning en die van andere deskundigen dat bijvoeren juist het risico op gewenning en probleemgedrag bij wolven vergroot?

Antwoord:

Wij geven geen antwoord op vragen over (uitspraken van) individuele personen.

Vraag:

- e. Gaat de gedeputeerde op juridische gronden de vergunning voor afschot intrekken dan wel tot nadere orde opschorten?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1b. Wij benadrukken dat intrekken of opschorten van de omgevingsvergunning voor het uit de populatie halen van GW3237m geen opties zijn gelet op de risico's en wij nemen een dergelijk besluit dan ook niet.

Vraag:

f. Gaat de gedeputeerde op ethische gronden de afschotvergunning intrekken dan wel tot nadere orde opschorten?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1b.

Vraag:

g. Zo ja, vanaf wanneer gaat de intrekking in? Bij opschorting: wat is de verwachte termijn daarvan?

Antwoord:

n.v.t.

Vraag:

h. Zo nee, waarom niet? Zullen andere maatregelen genomen worden naar aanleiding van deze nieuwe inzichten met betrekking tot de uitvoering van de afschotvergunning?

Antwoord:

Dat er welpen zijn maakt niet dat wij tot nieuwe of andere inzichten komen. Ten tijde van het opstellen van de onderbouwende rapportage was bekend dat er welpen waren. Of er wel of geen welpen waren hebben wij, in het belang van de rust van eventuele welpen, zo lang mogelijk en in het midden gelaten. Zie hiervoor ook het antwoord op uw vraag 11 (<https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/Voorbereiding-afschotvergunning-wolf-Bram-ingediend-door-Partij-voor-de-Dieren-beantwoording.pdf>).

Vraag:

3. Op het landgoed zijn vele wildcamera's al lange tijd actief en worden de verschillende wolven gemonitord, deze beelden worden niet gedeeld of vrijgegeven.
- a. Heeft de gedeputeerde voor het afschotbevel gebruik gemaakt van deze beelden om te zien of deze wolf een betrokken vaderrol heeft in het grootbrengen van zijn welpen? Zo ja, wat waren de conclusies op basis van deze beelden en kunnen deze met PS gedeeld worden? Zijn andere informatiebronnen betrokken bij deze analyse? Zo ja, kunnen deze met PS gedeeld worden? Zo nee, op welke manier heeft de gedeputeerde kunnen vaststellen welke rol GW3237m vervult in de roedel?

Antwoord:

Wij hebben zelf geen wolvendeskundigen en interpreteren dan ook zelf geen beelden. Voor het afgeven van de omgevingsvergunning voor het uit de populatie halen van GW3237m hebben wij ons onder andere gebaseerd op de bevindingen van experts weergegeven in de rapportages die op 18 juli met u zijn gedeeld. U kunt daarin onder meer lezen welk beeldmateriaal is gebruikt, de bevindingen van experts en de conclusies. Voor de link naar het rapport van EcoNatura, zie het antwoord op vraag 1b. De link naar het rapport van de Zoogdiervereniging is: [advies Zoogdiervereniging](#).

Vraag:

4.

- a. Wat zijn de juridische consequenties als afschot van GW3237m achteraf onrechtmatig blijkt? Kan door de rechter boetes of andere sancties/verplichte maatregelen worden opgelegd? Zo ja, kunnen deze toegelicht worden?

Antwoord:

De voorzieningenrechter heeft in haar uitspraak van 23 juli 2025 benadrukt, zie rechtsoverweging 25, dat het risico op al dan niet zwaar of lethaal letsel bij mensen veroorzaakt door wolf GW3237m zodanig ernstig is, dat het voorkomen hiervan zwaarder moet wegen dan het belang van verzoeksters bij het wachten op de uitkomst van de bezwaarprocedure.

Op het moment dat de probleemwolf uit de populatie is genomen, is de uitspraak van de voorzieningenrechter tevens de einduitspraak in een eventuele bodemprocedure. Boetes en of sancties, naast het opleggen van verplichte aanvullende maatregelen, zijn niet meer mogelijk als tot uitvoer is overgegaan.

Vraag:

- b. Wat zijn de juridische consequenties als niet GW3237m maar een andere wolf wordt doodgeschoten door foute identificatie? Kan naar aanleiding hiervan door de rechter boetes of andere sancties/verplichte maatregelen worden opgelegd? Kan de formele procedure bij foutieve afschot hier worden toegelicht?

Antwoord:

Adviezen van deskundigen en voorschriften in de omgevingsvergunning moeten voorkomen dat de verkeerde wolf uit de populatie wordt genomen. In het geval dat een verkeerde wolf uit de populatie wordt genomen, overtreedt vergunninghouder de voorschriften uit zijn omgevingsvergunning en zal (strafrechtelijk en of bestuurlijk) onderzoek aan moeten tonen of er verwijtbaar is gehandeld. Als dit bevestigend is, dan kan dit leiden tot bestuurlijke of strafrechtelijke boetes.

Vraag:

- c. Als een andere wolf wordt doodgeschoten, blijft de afschotvergunning gelden voor GW3237m? Hoeveel wolven mogen er foutief doodgeschoten worden gedurende de termijn van de afschotvergunning?

Antwoord:

De omgevingsvergunning is verleend voor het uit de populatie halen van GW3237m. Ondanks die gevallen dat een andere wolf uit de populatie wordt genomen blijft de omgevingsvergunning gelden. Toezicht en handhaving volgt om herhaling te voorkomen.

Vraag:

5. Het aangewezen afschotgebied voor wolf GW3237m omvat delen van het Defensieterrein Leusderheide. Voor het gebruik van dit terrein door derden is op grond van het Rijksvastgoedbeleid en het Beleidskader Gebruik Defensieterreinen formeel toestemming van Defensie vereist. Daarnaast zijn Gedeputeerde Staten op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht gehouden tot een zorgvuldige en uitvoerbare besluitvorming.
- a. Kan GS bevestigen dat de vereiste toestemming van Defensie is verkregen? Zo ja, op welk moment is hier toestemming voor gegeven en is hier schriftelijk verslag van gemaakt.

Antwoord:

Er is op 3 juli 2025 toestemming van defensie verkregen om hun terreinen te betreden, hier is geen schriftelijk verslag van gemaakt. Vergunninghouder is verantwoordelijke voor afspraken betreffende de uitvoering.

Vraag:

b. Zo nee, acht GS het juridisch en bestuurlijk verantwoord om een omgevingsvergunning voor afschot af te geven zonder aantoonbare instemming van de terreinbeheerder, in dit geval Defensie?

Antwoord:

n.v.t.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen